

Rekenkamer Zaanstad

Separate bijlage bij rapport “Vervolgonderzoek Inverdan en Stadhuis: over ambities en risico’s” van 22 maart 2007

Bestuurlijke reactie college van burgemeester en wethouders en nawoord rekenkamer

1.1 Inleiding

De rekenkamer Zaanstad verzond haar rapport op 21 februari 2007 aan het college van burgemeester en wethouders met het verzoek hierop uiterlijk dinsdag 6 maart 2007 te reageren. Op woensdag 7 maart ontving de rekenkamer bericht dat wegens misverstanden het rapport te laat op de bureaus terecht was gekomen van de ambtenaren die belast zijn met de voorbereiding van de bestuurlijke reactie. Daarbij werd tevens verzocht om 3 weken uitstel (tot en met 28 maart), zodat de reactie van het college onder meer ook in de stuurgroep Inverdan kon worden besproken. De rekenkamer bood hierop aan te reageren tot uiterlijk maandag 19 maart. Daarmee bedroeg de totale reactietermijn bijna één maand.

1.2 Bestuurlijke reactie college van burgemeester en wethouders

Op 20 maart 2007 reageerde het college van burgemeester en wethouders op onderstaande wijze.

In antwoord op uw bovenvermelde brief betreffende het bestuurlijke wederhoor vervolgonderzoek Inverdan en Stadhuis, delen wij u het volgende mede.

Als wij verder voorbij gaan aan de talrijke positieve punten die u in uw rapportage vermeldt en wij onze reactie richten op de kritische kanttekeningen, willen wij in de eerste plaats ingaan op de volgende aanbevelingen:

Citaat:

“De informatievoorziening aan de gemeenteraad kan nog verder worden verbeterd door permanent:

- *de kosten en opbrengsten van de activiteiten, die niet via de grondexploitatie lopen, ook in beeld te brengen.*
- *een overzicht te verstrekken van toekomstig te nemen besluiten door de raad.”*

Onze reactie:

De aanbeveling, het in beeld brengen van de kosten en opbrengsten van de activiteiten, die niet via de grondexploitatie lopen, vinden wij niet realistisch. Het is bekend welke ambtelijke formatie dit programma ter uitvoering brengt en welke kosten daarmee zijn gemoeid. Duidelijk is ook welke opdrachten aan externen worden verstrekt en hoever de programmamanagementkosten reiken. Deze kosten maken onderdeel uit van de grondexploitatie. Deze is voor u en de gemeenteraad inzichtelijk en beschikbaar. Zoals u

bekend, is als onderdeel van Actualisatie II een overzicht gemaakt van de overige posten die buiten de grondexploitatie lopen.

Onze Actualisaties voorzien in het inzicht welke ontwikkelingen er gaande zijn, welke besluiten in het vooruitzicht worden gesteld en welke besluiten worden genomen. Een planning maakt onderdeel uit van de Actualisaties. Daarnaast zijn er aparte trajecten die gevolgd worden en waarvan de gemeenteraad tenslotte de uitkomsten krijgt voorgelegd. In dit verband kunnen worden genoemd de trajecten die gevolgd worden om te komen tot de Zaanse Gracht en de mogelijke terugplaatsing van de markt. Daarnaast willen wij op nog een aantal kleinere opmerkingen ingaan:

Citaat

“Daarnaast adviseerden wij de raad om het college systematisch aan te spreken over een viertal onderwerpen. Drie van de vier onderwerpen, te weten: ontwikkelingen in planning en scope, de risicobuffer en voorgenomen beheersmaatregelen en de 'cost-to-complete', zijn in het regulier overleg tussen raad en college intensief besproken. Het onderwerp kosten en opbrengsten ten opzichte van de budgetten, zowel binnen als buiten de grondexploitatie, is naar het oordeel van de rekenkamer onderbelicht gebleven.”

Onze reactie:

Wij willen het volgende opmerken. Dit deel van uw reactie bevreemdt ons. “Binnen” de grondexploitatie valt namelijk onder cost-to-complete, zoals u aangeeft en “buiten” zijn de kosten en opbrengsten van de activiteiten, die niet via de grondexploitatie lopen.

Citaat:

“De twee niet opgevolgde onderwerpen betreffen:

- *Het kwantificeren van risico's in kans en omvang als onderdeel van de Actualisaties Inverdan.*
- *Het voorzien van de gemeenteraad van rapportages over de voortgang van het project*
- *Stadhuis in termen van kwaliteit en kwantiteit, tijd en financiën.”*

Onze reactie:

Het is u bekend dat de risicoanalyse die onderdeel uitmaakt van de halfjaarlijkse Inverdan rapportages en de wijze waarop deze tot stand komt momenteel volop in de aandacht staat. Het adviesbureau Deloitte en Touche brengt over de wijze waarop risicomangement binnen het programma Inverdan wordt uitgevoerd een advies uit. De risicoanalyse zal ook in Actualisatie IV die deze zomer uitkomt, extra aandacht krijgen. Kwantificering van de risico's vindt al plaats in het kader van de jaarrekening en de vaststelling van het weerstandsvermogen, maar zal voortaan ook expliciet aan de orde komen in de Actualisaties.

Omdat risicomangement een complexe materie is wordt in juni een presentatie gegeven voor de raad over de nota weerstandsvermogen en risicomangement, waarbij ook Inverdan aan de orde komt.

Met u zijn wij van oordeel dat het tot op dit moment heeft ontbroken aan een goede schriftelijke rapportage over de voortgang van het project stadhuis. Door middel van toelichtingen van de wethouder in (besloten) vergaderingen is hierin voorzien. De snelle ontwikkelingen, het feit dat geregeld zaken aan de orde zijn die vertrouwelijk zijn, veroorzaakten dat geregeld meldingen in besloten vergaderingen werden gedaan op basis waarvan discussies werden gevoerd.

Het college heeft op de volgende momenten de leden van de gemeenteraad geïnformeerd:

Op 7 december 2005 heeft de toenmalig verantwoordelijke wethouder Kroesen haar commissie Stedelijke Ontwikkeling geïnformeerd en gevraagd naar de zienswijze van de raad over de inhoud van de realisatie overeenkomst stadhuis (ROK). In deze fase is de raad geïnformeerd over kosten, definitief ontwerp en de voorlopige planning op het moment van ondertekening van de realisatie overeenkomst op 2 maart 2006 (het complete dossier was voor u beschikbaar). Hierin zijn ook wat u noemt de “cost-to-complete” opgenomen. De ROK bevat een bepaling dat er een overeenkomst start bouw moet zijn om het feitelijke moment van starten met de bouw te bepalen. Over de voortgang die op dit onderdeel geboekt is heeft wethouder Luiten op een drietal momenten zijn commissie mondeling in beslotenheid geïnformeerd over de stand van zaken; op 3 november 2006, 23 november 2006 en 22 januari 2007. In de vergadering van 23 november jl. heeft de portefeuillehouder naast de voortgang ook de wijziging ten aanzien van het aantal parkeerplaatsen ten behoeve van het stadhuis benadrukt.

De BURAP (gemeentebrede bestuurlijke rapportages t.b.v. de gemeenteraad) is niet toereikend voor dit zeer belangrijke project.

Daarom hebben wij het voornemen evenals het programma Inverdan halfjaarlijks op uitgebreidere wijze te rapporteren en daarbij aan te geven of wij ons binnen de met de raad afgesproken kaders houden. Ons voornemen is voor 1 juli a.s. een dergelijke uitgebreidere rapportage uit te brengen.

Wij stellen het op prijs dat u (u geeft aan dit voornemens te zijn), het programma Inverdan en het project Stadhuis blijft volgen.

1.3 Nawoord Rekenkamer Zaanstad

De rekenkamer is verheugd te constateren dat het college in zijn reactie aangeeft de twee onderwerpen die tot op heden nog niet zijn opgevolgd, alsnog te gaan uitvoeren. Dit betreft het weergeven van de gekwantificeerde risico's in het document *Actualisatie* en het opstellen van voortgangsrapportages van het project stadhuis.

Over de zeven onderwerpen die het college deels heeft opgevolgd is het college voornemens om vijf van deze onderwerpen alsnog geheel op te volgen. Dit betreft de volgende onderwerpen:

- het informeren van de gemeenteraad over gekwantificeerde risico's in toekomstige *Actualisaties*

- het verbeteren van het risicomanagement door de tussentijdse rapportages te voorzien van beheersmaatregelen
- het beschrijven van een administratieve organisatie voor verkoop van gronden en taxatie van complexen in tijdelijk beheer
- het inschakelen van externe partij om te adviseren over het risicomanagement binnen het programma Inverdan
- het verbeteren van het financiële systeem, zodat de juiste informatie kan worden opgeleverd voor een intra-comptabele verplichtingen administratie. Hierdoor is een snel en actueel inzicht mogelijk in de kosten, verplichtingen en vrije ruimte van het programma Inverdan en het project Stadhuis.

Op de resterende twee van de zeven onderwerpen die het college deels nog niet heeft opgevolgd, gaat het college in zijn reactie niet in. De rekenkamer adviseert de raad om het college aan te sporen om maatregelen te nemen om deze onderwerpen alsnog uit te voeren. Het betreft het opnemen van aanvullende informatie in de Actualisaties betreffende:

- een processchema, waarin data zijn opgenomen van de besluiten die de raad nog te wachten staan.
- de structurele financiële gevolgen van Inverdan voor de gemeente, zoals de toekomstige onderhoudskosten voor de openbare ruimte.